

Omgaan met cognitieve klachten: Mist in je hoofd

Dr. Cornelia Andela
Revalidatiearts LUMC

30 Hypofyse
Jubileumcongres

Horen, zien ... niet zwijgen

nederlandse
hypofyse
stichting

Indeling workshop

1. Ervaring met cognitieve klachten
2. Wetenschappelijk onderzoek gericht op het cognitief functioneren
3. Begrijpen van cognitieve klachten
4. Aanpak cognitieve klachten

1. Ervaring met Cognitieve klachten

"iets lezen en vlak daarna niet meer weten wat u nu gelezen hebt, zodat u het moet overlezen"

Vaak

Zelden

1. Ervaring met Cognitieve klachten

"In een winkel vergeten wat u kwam kopen"

Vaak
Zelden

1. Ervaring met Cognitieve klachten

"Vergeten waarom u naar een bepaald gedeelte van uw huis bent gelopen"

Vaak

Zelden

1. Ervaring met Cognitieve klachten

"Moeite hebben met het nemen van een beslissing"

Vaak
Zelden

1. Ervaring met Cognitieve klachten

"Boos worden en daar later spijt van hebben"

Vaak
Zelden

1. Ervaring met Cognitieve klachten

"Niet op een woord kunnen komen terwijl het 'op het puntje van uw tong' ligt"

Vaak

Zelden

1. Ervaring met Cognitieve klachten

"Dagdromen terwijl u eigenlijk naar iets of iemand zou moeten luisteren"

Vaak

Zelden

2. Wetenschappelijk onderzoek

Focus groep gesprekken

Mensen na behandeling voor

- Ziekte van Cushing
- Acromegalie
- Prolactinoom
- Niet-functionerend adenoom

Cognitieve klachten o.a. problemen met

- Concentreren
- Korte termijn geheugen
- Informatie verwerking
- Executieve functies (o.a. dubbeltaken uitvoeren, overzicht houden)
- Overprikkeling

2. Wetenschappelijk onderzoek

Uitspraken:

“Als ik in een gesprek ben, wil ik het gesprek graag volgen, maar ik merk dat ik dat gewoon niet kan.”

“Toen ik in een onbekende stad door een winkelcentrum liep, kon me niet meer herinneren waar ik vandaan kwam of hoe ik terug moest lopen. Na de operatie gaat het beter, maar het is nog steeds anders dan voor de operatie.”

2. Wetenschappelijk onderzoek

Cognitieve testen

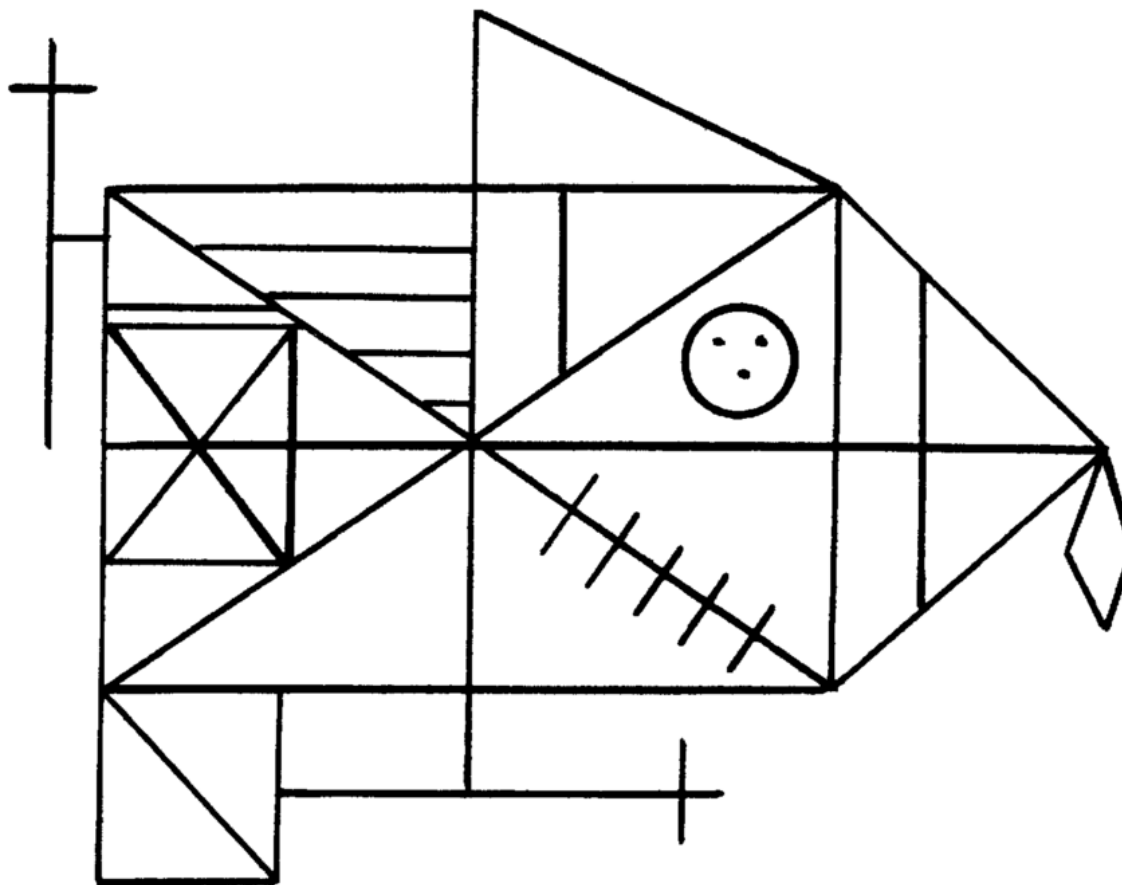
Hypofyse patienten
vs. controle personen
(gelijk voor leeftijd,
opleiding en geslacht).

Verbal Learning test op Rey

LIST A	1	2	3	4
DRUM				
CURTAIN				
BELL				
COFFEE				
SCHOOL				
PARENT				
MOON				
GARDEN				
HAT				
FARMER				
NOSE				
TURKEY				
COLOR				
HOUSE				
RIVER				
SCORE				

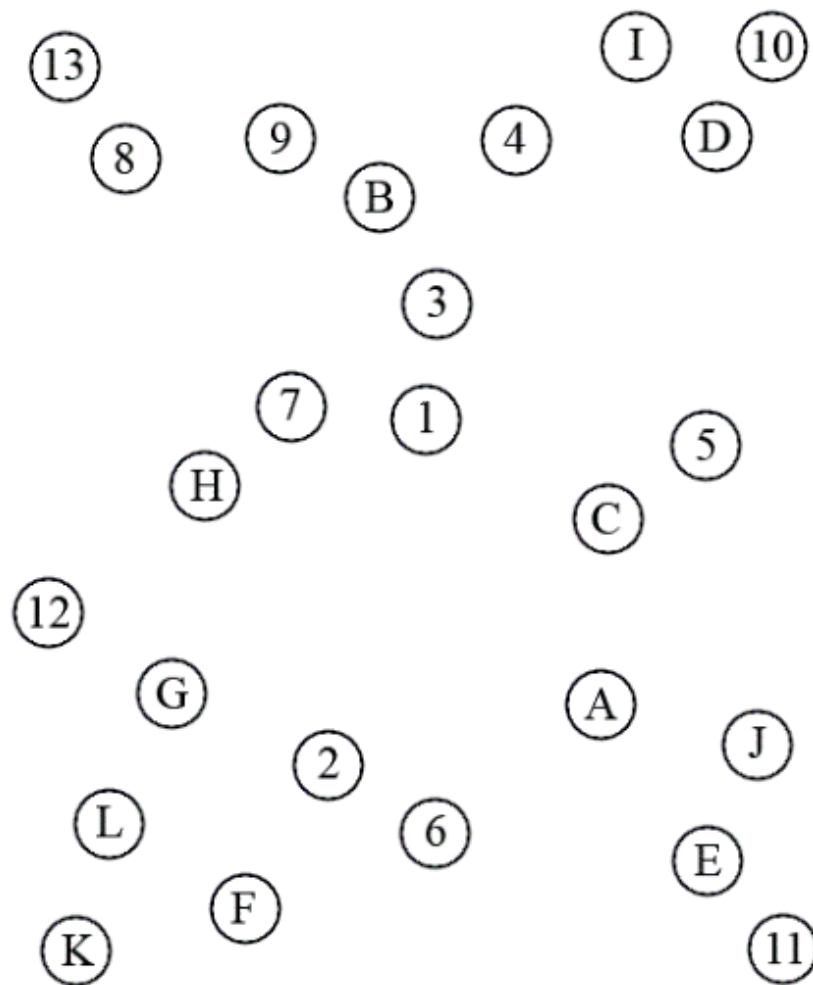
2. Wetenschappelijk onderzoek

Rey Complex Figure

2. Wetenschappelijk onderzoek

Trail Making Test

2. Wetenschappelijk onderzoek

Stroop test

geel	blauw	oranje
zwart	rood	groen
paars	geel	rood
oranje	groen	zwart
blauw	rood	paars
groen	blauw	oranje

2. Wetenschappelijk onderzoek

Cognitieve testen, uitkomsten:

Na behandeling voor:

Cushing: minder goede prestatie op geheugen en executieve taken.

Acromegalie: geen evidente verschillen.

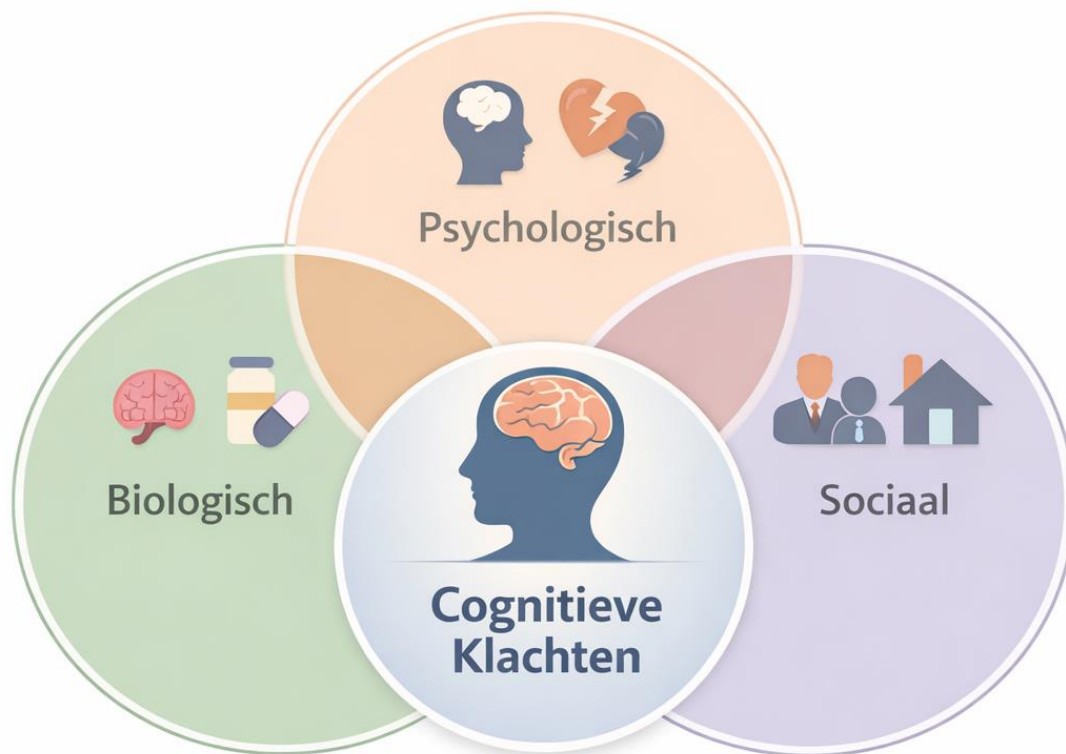
Prolactinoom: geheugen, aandacht en informatieverwerking

3. Begrijpen van Cognitieve klachten

- Biopsychosociaal model
- Cognitieve piramide

3. Begrijpen van Cognitieve klachten

Biopsychosociaal Model Cognitieve Klachten

3. Begrijpen van Cognitieve klachten

4. Aanpak cognitieve klachten

- Begrijpen van de klachten
- Waar zitten de knelpunten:
 - Biologisch: afstemming met endocrinoloog
 - Psychologisch:
 - (Mentale) belastbaarheid
 - Stemming
 - Angst
 - Sociaal: afstemming met omgeving

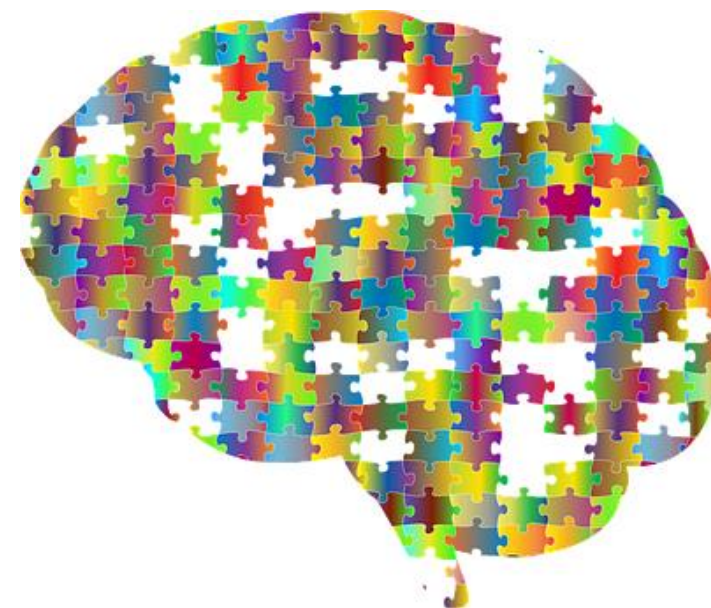
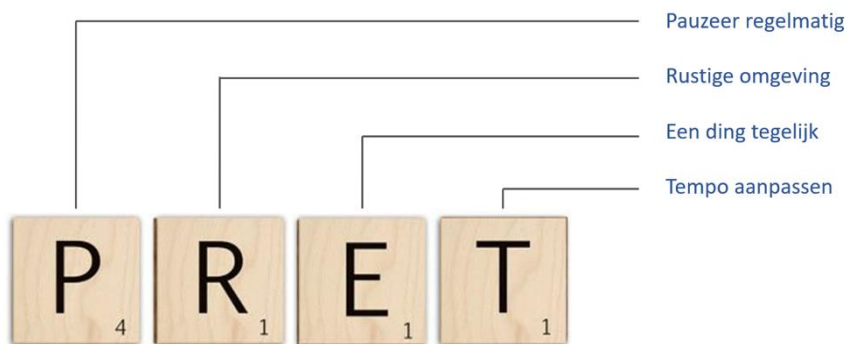
4. Aanpak cognitieve klachten

- (Mentale) belastbaarheid:
 - Ergotherapeut (o.a. Niet rennen maar plannen, NRMP)
- Stemming/angst:
 - Psychologische begeleiding (POH-GGZ, psycholoog)
- Sociaal:
 - Maatschappelijkwerker, bedrijfsarts, ergotherapeut

4. Aanpak cognitieve klachten

Cognitieve revalidatiebehandeling:

- Psycho-educatie
- Strategietraining
- Compensatie methoden

Samenvattend

- Cognitieve klachten bij Hypofyse aandoeningen zijn veelvoorkomend probleem.
- Cognitieve klachten kunnen deels verklaard worden door lichamelijke factoren (hormoon ziekte), maar ook door psychische factoren en omgevingsfactoren.
- Inzicht in cognitieve klachten, is eerste stap in de aanpak.